

Modalitati de masurare, facturare, continutul facturii si mijloacele de plata

1. Modalitati de masurare

REGULAMENTUL DE MASURARE A CANTITATILOR DE GAZE NATURALE TRANZACTIONATE IN ROMANIA

La data de 1 iulie 2008 a intrat in vigoare Ordinului ANRE nr. 62/2008 privind aprobarea Regulamentului de masurare a cantitatilor de gaze naturale tranzactionate in Romania, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 489 din 1 iulie 2008, prin care a fost reglementata conversia cantitatilor de gaze naturale in unitati de energie.

Regulamentul are menirea de a stabili conditiile de masurare si de conversie in unitati de energie a cantitatilor de gaze naturale vehiculate in Romania.

Conform Regulamentului, sistemele/mijloacele de masurare a gazelor naturale utilizate trebuie sa corespunda parametrilor de curgere (viteza, debit, presiune, temperatura, numar Reynolds), de calitate a gazelor naturale masurate si de mediu in care acestea sunt montate.

Pentru gazele naturale masurate pe piata gazelor naturale din Romania este obligatorie conversia volumelor masurate in conditii de lucru la conditii de baza. Conditiiile de baza sunt $p = 1,01325$ bar si $T = 288,15$ K. Temperatura de combustie pentru determinarea compozitiei chimice a gazelor naturale este de 15°C .

Trecerea la alte conditii de baza pentru conversia volumelor masurate in conditii de lucru, respectiv $p = 1,01325$ bar, $T = 273,15$ K si temperatura de combustie pentru determinarea compozitiei chimice a gazelor naturale de 25°C , se va face ulterior, la un termen precizat de ANRE in urma consultarilor cu operatorii din sectorul gazelor naturale.

In ceea ce priveste dreptul de proprietate asupra sistemelor/mijloacelor de masurare a gazelor naturale, Regulamentul prevede ca acestea sunt in proprietatea titularului autorizatiei de functionare/licenta care preda gazele naturale, respectiv producatorii, operatorii de inmagazinare, de transport si de distributie de gaze naturale, proprietarul/operatorul punctelor de predare/preluare comerciala a gazelor naturale urmand a alege echipamentul de masurare in functie de domeniul de debit si de parametrii de livrare.

Conversia volumelor de gaze naturale in unitati de energie se face aplicand formula :

$$E = V(b) \times H(s)$$

unde :

E - energia gazelor naturale - kWh;

V(b) - volumul corectat (volumul masurat in conditii de baza) - mc;

H(s) - puterea calorifica superioara la temperatura de combustie de 15°C - kWh/mc.

Puterea calorifica este un parametru de calitate a gazelor naturale.

Puterea calorifica a gazelor naturale nu este un parametru constant, acesta fiind diferit in functie de sursa de provenienta a acestora (campul de productie interna, import, amestecul realizat pe un anumit tronson din Sistemul National de Transport gaze naturale).

Puterea calorifică superioară (H_s) reprezintă cantitatea de căldură care se eliberează prin arderea completă în aer a unei cantități specificate de gaz, astfel încât presiunea la care are loc reacția să rămână constantă și toți produsele de ardere să fie aduși la aceeași temperatură specificată ca și reactanții, toți acești produse fiind în stare gazoasă cu excepția apei formată prin combustie, care este condensată la starea lichidă la temperatura mai sus menționată.

Aparatele utilizate la determinarea puterii calorifice superioare a gazelor naturale se numesc cromatografe și ele trebuie să îndeplinească toate prevederile legale în vigoare (marcaj CE/aprobare de model, verificare în termen etc.).

Determinarea puterii calorifice superioare este obligația agentului economic care preda gazele naturale, în punctele de intrare în zona de calitate a gazelor (ZCG). ZCG reprezintă zona pentru care calitatea gazelor naturale se consideră omogenă și constantă pentru o perioadă determinată de timp, alimentată prin una sau mai multe SRM-uri, noduri tehnologice sau panouri de măsurare, din SNT sau de la producători. Variația puterii calorifice superioare în cadrul unei ZCG nu poate fi mai mare de $\pm 2\%$. În situația în care se constată depășirea acestei limite, se procedează la reconfigurarea zonei de calitate respective.

Regulamentul precizează, în mod explicit, obligativitatea agenților economici din sectorul gazelor naturale de a utiliza în scopul determinării puterii calorifice superioare a gazelor naturale numai aparate care dețin marcaje CE sau după caz, aprobare de model eliberată de Biroul Român de Metrologie Legală. Conform prevederilor art. 85 din Regulament, pentru calculul energiei gazelor naturale livrate, determinarea puterii calorifice superioare se face cu ajutorul cromatografelor.

Determinarea puterii calorifice superioare este obligația agentului economic care preda gazele naturale, în punctele de intrare în zona de calitate a gazelor. În consecință, puterea calorifică a gazelor naturale este determinată de către operatorul Sistemului Național de Transport al gazelor naturale sau de către producătorii de gaze naturale după caz. Periodic, operatorii sistemelor de distribuție efectuează, cu ajutorul gazcromatografelor proprii, verificări ale valorilor puterii calorifice determinate de către operatorul Sistemului Național de Transport al gazelor naturale sau de către producătorii de gaze naturale.

Operatorii licențiați pentru distribuția gazelor naturale au obligația de a publica pe pagina proprie de internet valorile puterilor calorifice superioare $H(s)$ corespunzătoare fiecărei localități pentru care dețin licența de distribuție a gazelor naturale. De asemenea, furnizorii au obligația de a asigura comunicarea către consumatorii lor a informațiilor legate de accizarea gazelor naturale.

Reclamațiile și divergențele care pot apărea între părți în legătură cu măsurarea se fac pentru consumurile înregistrate în ultimele 3 luni calendaristice.

Reclamantul are dreptul de a asista la efectuarea expertizei metrologice în baza unei cereri scrise. Pentru a se asigura obiectivitatea și neutralitatea rezultatului verificării metrologice, expertizarea sistemului/mijlocului de măsurare va fi efectuată într-un laborator autorizat de o terță parte, agreat de părți, sau în laboratorul operatorului licențiat de furnizare/distribuție de gaze naturale, în prezența reprezentantului împuternicit al direcției regionale de metrologie legală. La finalul expertizei se vor întocmi documente doveditoare (proces-verbal de analiză, buletine de verificare metrologică, fișe de măsurare etc.) în conformitate cu procedurile de lucru aprobate ale laboratorului. Documentele doveditoare vor preciza în mod expres rezultatul de tip "admis" sau "respins".

Dacă rezultatul verificării este "admis" (deci reclamația nu a fost întemeiată), reclamantul suportă cheltuielile aferente înlocuirii și verificării metrologice a aparatului, iar facturarea consumului se face conform citirilor lunare. În cazul în care sistemul/mijlocul de măsurare supus expertizei, deși înregistrează corect consumul, nu

are verificarea metrologica periodica conform legislatiei in vigoare, cheltuielile vor fi suportate de operatorul licentiat de furnizare/distributie de gaze naturale care exploateaza echipamentul respectiv.

Daca rezultatul verificarii metrologice a contorului este "respins", cheltuielile aferente inlocuirii si expertizei metrologice sunt suportate de operatorul licentiat de furnizare/distributie de gaze naturale care exploateaza echipamentul respectiv. Atunci cand sistemul/mijlocul de masurare a fost declarat "respins" pentru motive precum zgomote in functionare, aspect, cadere de presiune etc., dar erorile de masurare se incadreaza in limitele maxime admise de legislatia metrologica in vigoare, nu se face recalculare.

In schimb, atunci cand sistemul/mijlocul de masurare a fost declarat "respins", dar erorile de masurare nu se incadreaza in limitele maxime admise de legislatia metrologica in vigoare, se face recalcularea consumului pentru perioada reclamata de beneficiar, dar nu mai mult de 3 luni de la data inregistrarii reclamatiei. Conform Regulamentului, reclamatiiile beneficiarilor cu privire la valoarea puterii calorifice utilizate la facturare se pot face in termen de maximum doua luni de la data primirii facturii, iar furnizorii au obligatia de a raspunde consumatorilor in termen de 15 zile lucratoare, prin punerea la dispozitie a datelor utilizate pentru determinarea puterii calorifice superioare pentru ZCG respectiva, pentru perioada precizata in factura, insotite de o explicatie referitoare la modul de calcul al puterii calorifice superioare.

2. Facturarea si continutul facturii

Citirea echipamentului de masurare se face lunar de catre salariatii Tulcea Gaz SA. Facturarea gazelor naturale furnizate la locul de consum al clientului final se realizează de către furnizor pe baza consumului efectiv de gaze naturale, exprimat în unități de energie, aferent perioadei de facturare și a prețului de furnizare prevăzut în contract, valabil în perioada de facturare. Factura de furnizare gaze naturale se emite lunar pentru fiecare loc de consum al clientului final.

Factura de furnizare gaze naturale are urmatoarele elemente componente: date de identificare furnizor de gaze naturale – Tulcea Gaz SA, date de identificare client, adresa locului de consum, adresa de domiciliu a clientului, CLC-ul, numar si data contract de furnizare gaze naturale, cod client, tip si serie contor, perioada de consum si indexul citit, categoria de consum, cantitatea exprimata in mc si kwh, valoarea PCS-ului, pretul unitar exprimat in lei/kwh, contravaloare gazelor naturale consummate si TVA-ul aferent, valoarea accizei (dupa caz), total factura curenta, sold precedent, majorari de intarziere, avansuri incasate, total valoare de plata, termenul scadent al facturii, codul de bare.

Plata contravalorii facturii reprezentând serviciul pentru furnizarea gazelor naturale se face în termen de 30 de zile calendaristice de la data facturii. În cazul în care data scadenței este o zi nelucrătoare, termenul se socotește împlinit în următoarea zi lucrătoare. Obligația de plată se consideră îndeplinită la data efectuării plății.

Neachitarea facturii în termenul scadent, atrage:

- Perceperea de majorări de întârziere, dacă obligația de plată nu a fost îndeplinită în termen de 15 zile calendaristice de la data scadenței; nivelul majorării de întârziere este calculat asupra valorii neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua următoare scadenței și până la achitarea integrală a facturii, inclusiv ziua plății; nivelul majorării de întârziere este de 0,02% pe zi;

- Întreruperea furnizării gazelor naturale, începând cu a 15-a zi calendaristică de la scadența facturii, cu o notificare prealabilă de 15 zile calendaristice modalitatea de transmitere a preavizului se alege de furnizor;

- Rezilierea contractului de drept în termen de 10 zile de la data întreruperii furnizării cu un preaviz de 15 zile, în cazul în care consumatorul nu achită integral contravaloarea serviciului de furnizare a gazelor naturale și a majorărilor de întârziere;

Furnizorul se obligă să asigure reluarea furnizării în termen de maximum 24 de ore de la primirea solicitării cumpărătorului sub condiția efectuării plății integrale a facturilor scadente, a majorărilor de întârziere precum și a tarifelor aferente reconectării.

3. Modalitati si mijloace de plata

- Virament bancar, din orice cont bancar catre conturile Tulcea Gaz SA:
 - Cont **Raiffeisen Bank: RO14 RZBR 0000 0600 0672 7576**
 - Cont **BRD: RO34 BRDE 370S V231 3241 3700**
 - Cont **BCR: RO73 RNCB 0256 0433 5414 0001**
- Electronic prin aplicatia de mobil UN-DOI Centru de plati disponibila in Google Play Store, Apple App Store si Huawei App Gallery
- Fara commission, cu factura, la cel mai apropiat magazine in care se gaseste un terminal PayPoint sau UN-DOI Centru de plati
- Numerar sau cu cardul la POS-ul la casieria Tulcea Gaz SA, program de lucru: Luni, Marti, Miercuri, Joi orele 8^{oo} - 18^{oo} si Vineri orele 8^{oo} - 16^{oo}